

Veenhuizen Esweg-Meidoornlaan

QuickScan

JM ecologie, 2020

QuickScan Veenhuizen, Esweg-Meidoornlaan

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R20.076

Status

1.0 (definitief)

Datum

02-07-2020

Opdrachtgever

Riedstra en Hoving VOF
Eikenlaan 10
9341 AL Veenhuizen

Auteur

Henri Zomer

Controle

John Melis

Voorpagina

Overzicht van het plangebied

Te citeren als

Zomer, H., 2020. QuickScan Veenhuizen, Esweg-Meidoornlaan; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. JME-rapport R20.076 JM ecologie, Gorredijk.

JM ecologie

Wetterwille 9
8401 GB Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding.....	2
1.1	Aanleiding.....	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland.....	3
1.4	Scope van de QuickScan.....	4
1.5	Werkwijze.....	4
2	Beschrijving locatie en ingreep.....	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	8
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie (soortenbescherming).....	9
3.1	Vogels.....	9
3.2	Vleermuizen.....	10
3.3	Overige zoogdieren.....	11
3.4	Reptielen	11
3.5	Amfibieën	11
3.6	Vissen	11
3.7	Overige fauna	11
3.8	Vaatplanten.....	11
4	Effecten en gevolgen.....	12
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	12
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	13
5	Mitigerende maatregelen	14
5.1	Jaarrond beschermde broedvogels.....	14
5.2	Algemene broedvogels; mitigatie	15
5.3	Vleermuizen; nader onderzoek.....	15
5.4	Vleermuizen; mitigatie	15
5.5	Steenmarter; nader onderzoek.....	16
5.6	Hazelworm en ringslang; mitigatie	16
6	Conclusie.....	17
	Geraadpleegde bronnen.....	18

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat alle provincies en het Rijk de voorheen geldende "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2019" aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. Bij voorliggende toetsing is ervan uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

In tegenstelling tot een Natuurtoets wordt bij een QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuur netwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebied/Ganzenfoerageergebied) en is de bureaustudie beperkt.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecoloog Henri Zomer van JM ecologie op 26-05-2020. Het bezoek is uitgevoerd van 15:30 tot 16:30 uur, bij 20°C en 1 Bft, op een zonnige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen ten noordoosten van Veenhuizen en bevindt zich buiten de bebouwde kom. De omgeving kenmerkt zich met name door landbouwpercelen omgeven met bomenrijen en grote bosstructuren. Ten oosten en zuiden van het plangebied bevinden zich enkele onverharde wegen. Ten oosten aan de overzijde van de onverharde weg bevindt zich een brede watergang waarachter een bosperceel gelegen is.

Binnen het plangebied bevindt zich een oude in verval geraakte schuur met een dak van dakpannen en een kapschuur met een dak van golfplaten. In de westhoek van het perceel staan enkele grote eiken. Aan de noord- en oostgrens van het plangebied bevindt zich een smalle watergang. De rest van het plangebied wordt gekenmerkt door begroeiing van grassen, kruiden en enkele lagere struiken.

Afbeelding 2.1. Overzicht plangebied (rood omkaderd). (Bron: ESRI)

Afbeelding 2.2. De te slopen vervallen schuur westzijde.

Afbeelding 2.3. De te slopen vervallen schuur oostzijde.

Afbeelding 2.4. Ventilatie-rooster in oude schuur.

Afbeelding 2.5. Kieren en gaten in oude schuur.

Afbeelding 2.6. Scheur in muur oude schuur

Afbeelding 2.7. Weggezakke dakpannen oude schuur.

Afbeelding 2.8. Afgebroken regengoot oude schuur.

Afbeelding 2.9. Weggezakke regengoot oude schuur.

Afbeelding 2.10. Eikenbomen binnen plangebied.

Afbeelding 2.11. Noordzijde kapschuur.

Afbeelding 2.12. Overzicht van kapschuur.

Afbeelding 2.13. Binnenzijde kapschuur.

Afbeelding 2.14. Restant vogelnest in kapschuur (duif).

Afbeelding 2.15. Braakballen kerkuil in kapschuur.

2.2 Ingreep

De aanwezige vervallen gebouwen zullen worden gesloopt. Hiervoor in de plaats zullen er enkele nieuwe gebouwen worden gerealiseerd nadat de bestemming van het perceel is gewijzigd. Er worden geen bomen gekapt of watergangen aangetast. De daadwerkelijke sloop van de gebouwen staat gepland in een latere fase van het project, het nieuwe woonhuis zal wel op korte termijn worden gerealiseerd.

Afbeelding 2.16. Nieuwe situatie. (Bron: DLV advies)

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie (soortenbescherming)

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermd

In de omgeving van het plangebied kunnen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige bomen binnen het plangebied en in een straal van 75 meter rondom het plangebied, de zogeheten verstoringzone, gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten van vogels zoals buizerd, havik en ransuil, deze zijn niet aangetroffen.

De vervallen oude schuur biedt diverse invliegmogelijkheden voor huismussen. Ook is tijdens het veldbezoek een zingend individu op het dak van de schuur waargenomen. Mogelijk maken huismussen gebruik van de schuur als broedlocatie. Vanwege de ligging van de schuur buiten de bebouwde kom en het ontbreken van geschikte aanvlieg- en invliegmogelijkheden kan aanwezigheid van verblijfplaatsen van gierzwaluwen in de schuur worden uitgesloten.

In de kapschuur is tijdens het veldbezoek een kerkuil waargenomen. Tevens werden diverse braakballen aangetroffen in de kapschuur wat indiceert dat deze kerkuil de schuur gebruikt als vaste verblijfplaats.

Algemene broedvogels

Binnen het plangebied kunnen diverse soorten algemene broedvogels tot broeden komen in de gebouwen, bomen of in de aanwezige lage vegetatie. Tijdens het veldbezoek is een alarmerende gekraagde roodstaart waargenomen op de schuur. Tevens waren boompieper, witte kwikstaart en roodborsttapuit aanwezig binnen het plangebied. In de kapschuur zijn oude resten van vogelnesten aangetroffen.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

Er zijn binnen en nabij het plangebied geen bomen aangetroffen met holtes. De vervallen schuur kan dienen als verblijfplaats voor verschillende soorten gebouwbewonende vleermuizen. Rondom de schuur zijn op diverse plekken geschikte toegangslocaties aangetroffen waar vleermuizen de schuur kunnen binnenkomen (afbeelding 2.4 t/m 2.7). Vanwege het ontbreken van een spouwmuur in het gebouw worden geen verblijfplaatsen van laatvlieger verwacht.

Vliegroutes

Binnen het plangebied zijn geen lijnvormige structuren aanwezig die kunnen dienen als vliegrouteondersteuning voor verschillende soorten vleermuizen. Mogelijk wordt de bosrand ten zuidoosten of de bomensingel ten zuidwesten van het plangebied wel gebruikt als vliegrouteondersteuning door verschillende soorten vleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de directe omgeving van het plangebied voldoende even geschikt alternatief foerageergebied voorhanden is wordt het foerageergebied binnen het plangebied niet als essentieel aangemerkt.

3.3 Overige zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van steenmarter en eekhoorn. De oude schuur biedt toegangsmogelijkheden en is een mogelijke geschikte verblijfplaats voor de steenmarter. Het valt daarom niet op voorhand uit te sluiten dat de steenmarter gebruikt maakt van deze schuur.

Waarnemingen van de eekhoorn zijn voornamelijk bekend uit de bossen die liggen in de omgeving van het plangebied. Mogelijk maakt de eekhoorn incidenteel gebruik van de eiken in het plangebied als foerageergebied, er zijn echter geen verblijfplaatsen aangetroffen. Omdat in de omgeving van het plangebied geschikter foerageergebied aanwezig is voor de eekhoorn wordt het plangebied niet als essentieel aangemerkt.

Overige niet-vrijgestelde, beschermde zoogdieren worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en aanwezige habitats niet verwacht.

3.4 Reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van hazelworm en ringslang. Vanwege de aanwezige vegetatie in het plangebied dat wordt afgewisseld met open plekken kan niet worden uitgesloten dat hazelworm en ringslang incidenteel gebruik maken van het plangebied. Geschikte voortplantingslocaties en overwinteringslocaties ontbreken echter binnen het plangebied (vanwege het ontbreken van broeihopen en dichte vegetatiestructuren). Overige beschermde soorten reptielen worden op basis van aanwezige habitats en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht.

3.5 Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van heikikker; binnen het plangebied ontbreekt echter geschikt voortplantings- en overwinteringshabitat. Aanwezigheid van de heikikker binnen het plangebied kan daarom worden uitgesloten. Overige beschermde soorten amfibieën worden op basis van aanwezige habitats en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht.

3.6 Vissen

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. Op basis van aanwezige habitats en bekende verspreidingsgegevens wordt de aanwezigheid van beschermde vissen in de watergangen rondom het plangebied niet verwacht.

3.7 Overige fauna

Een kilometer ten noorden van het plangebied is een waarneming bekend van de grote weerschijnvlinder. De grote weerschijnvlinder is afhankelijk van boswilg (en soms grauwe wilg) als waardplant. Beide plantensoorten ontbreken binnen het plangebied waardoor voortplantingshabitat binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Overige soorten beschermde fauna worden op basis van aanwezige habitats en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht.

3.8 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het riviereengebied of in het heuvelland van Zuid Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde broedvogels	Huismus	VR	Mogelijk
	Kerkuil	VR	Zeker
Algemene broedvogels	Diverse soorten	VR	Waarschijnlijk
Vleermuizen	Diverse soorten (verblijfplaats en vliegroutes)	HR	Mogelijk
Overige zoogdieren	Steenmarter (verblijfplaats)	Art. 3.10	Mogelijk
Reptielen	Ringslang en hazelworm	Art. 3.10	Mogelijk

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde broedvogels

Door het slopen van de oude schuur kunnen eventuele aanwezige verblijfplaatsen van huismussen verloren gaan. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Door het slopen van de kapschuur gaat de aangetroffen verblijfplaats van de kerkuil verloren. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

In de schuur bevinden zich mogelijk kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van één of meerdere soorten vleermuizen. De geplande werkzaamheden hebben tot gevolg dat eventueel aanwezige verblijfplaatsen verdwijnen. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Indien werkzaamheden binnen het plangebied plaatsvinden in de schemering (1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsopkomst) in het actieve seizoen van vleermuizen (15 april tot 15 oktober) en er wordt extra kunstlicht gevoerd, dan kan dit een versturende werking hebben op de mogelijke aanwezige vliegroutes langs de bomenlaan en de bosrand nabij het plangebied. Vervolgstappen ten aanzien van de mogelijke aanwezige vliegroute in de omgeving staan beschreven in paragraaf 5.4.

Steenmarter

In de schuur bevindt zich een mogelijke verblijfplaats van de steenmarter. De geplande werkzaamheden hebben tot gevolg dat de mogelijke aanwezige verblijfplaats verdwijnt. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.5 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Hazelworm en ringslang

Aanwezigheid van hazelworm en/of ringslang kan niet op voorhand worden uitgesloten. Mogelijk zijn deze soorten incidenteel aanwezig binnen het plangebied. De werkzaamheden binnen het plangebied kunnen daarom negatieve effecten veroorzaken op deze soorten. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.6 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Jaarrond beschermde broedvogels	Huismus	VR	Mogelijk	Nader onderzoek (zie 5.1)
	Kerkuil	VR	Zeker	Ontheffing + mitigatie (zie 5.1)
Algemene broedvogels	Diverse soorten	VR	Zeker	Mitigatie (zie 5.2)
Vleermuizen	Verblijfplaatsen diverse soorten	HR	Mogelijk	Nader onderzoek (zie 5.3)
	Vliegroute diverse soorten	HR	Mogelijk	Mitigatie (zie 5.4)
Overige zoogdieren	Steenmarter	Art. 3.10	Mogelijk	Nader onderzoek (zie 5.5)
Reptielen	Hazelworm en ringslang	Art. 3.10	Mogelijk	Mitigatie (zie 5.6)

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

5.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus

In het dak van de schuur bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus. Het verwijderen, ontoegankelijk of ongeschikt maken van deze potentiële nestplaatsen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Daarom moet, voordat de werkzaamheden van start kunnen gaan, eerst nader onderzoek worden uitgevoerd om de aanwezigheid van nestplaatsen te bevestigen dan wel uit te sluiten.

Het nader onderzoek naar huismus bestaat uit minstens 2 veldbezoeken die overdag worden afgelegd in de periode van 1 april tot 20 juni met een tussenpose van minstens 10 dagen tussen de veldbezoeken. Een bezoek heeft een lengte van een half uur. Het bezoek aan het plangebied ten behoeve van de QuickScan kan als het eerste bezoek worden beschouwd.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er geen nesten van huismus aanwezig zijn, is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van jaarrond beschermde vogelnesten. Indien er echter nesten worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve nestgelegenheden in de omgeving.

Kerkuil

Uit het uitgevoerde veldbezoek is gebleken dat er zich een verblijfplaats van een kerkuil bevindt in de kapschuur. Verblijfplaatsen van kerkuilen zijn jaarrond beschermd, daarom dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving.

5.2 Algemene broedvogels; mitigatie

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten in het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.3 Vleermuizen; nader onderzoek

De schuur dient mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor vleermuizen. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient doormiddel van nader onderzoek te worden uitgezocht of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in de schuur.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaat uit vier veldbezoeken. Twee van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, met tussenposes van minstens 30 dagen tussen de bezoeken. Minstens één van de twee bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, het andere bezoek wordt 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken van 2,5 uur worden uitgevoerd, één na zonsondergang en één rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen.

5.4 Vleermuizen; mitigatie

De omgeving van de werkzaamheden kan door vleermuizen in gebruik zijn als vliegroute. Het verstoren van essentiële vliegroutes is een overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op potentiële vliegroutes. Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst, dan dienen onderstaande mitigerende maatregelen opgevolgd te worden.

Mitigerende maatregelen:

- Extra lichtoverlast tijdens de werkzaamheden moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van bosranden en bomensingels;
- Indien verlichting gevoerd moet worden dient er gekozen te worden voor amberkleurige verlichting.

5.5 Steenmarter; nader onderzoek

De schuur dient mogelijk verblijfplaats voor de steenmarter. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient doormiddel van nader onderzoek te worden uitgezocht of steenmarters de schuur als verblijfplaats gebruiken.

Het nader onderzoek naar aanwezigheid van steenmarters kan tijdens de het nader onderzoek vleermuizen worden uitgevoerd waarbij tijdens de veldbezoeken wordt bekeken of een steenmarter daadwerkelijk aanwezig is binnen het plangebied en de schuur betreedt of verlaat.

5.6 Hazelworm en ringslang; mitigatie

Om negatieve effecten op mogelijke aanwezige individuen van hazelworm en ringslang te voorkomen dient een aantal mitigerende maatregelen te worden opgevolgd. Indien deze maatregelen worden opgevolgd zullen er geen negatieve effecten plaatsvinden op beide soorten en is een ontheffing op de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

- het terrein dient in de actieve periode (1 april tot 30 september) te worden ontdaan van mogelijke verstopplaatsen (dood hout verwijderen, struiken/dekking verwijderen en eventueel ander materiaal);
- preventief maaien van het plangebied tijdens de niet-gevoelige overwinteringsperiode van de beide soorten (niet later dan begin maart);
- het vervolgens kort houden van de vegetatie tot de werkzaamheden zijn afgerond.

6 Conclusie

De opdrachtgever, Riedstra en Hoving VOF, is voornemens om het bestemmingsplan van het perceel te wijzigen naar een woonbestemming en de aanwezige gebouwen in de slopen. De sloop is uitgesteld tot een latere fase in het project, wel zal reeds de nieuw te bouwen woning worden gerealiseerd. Om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen, is door JM ecologie een QuickScan uitgevoerd op de locatie.

Omdat de sloop van de aanwezige gebouwen binnen het perceel nog niet zal plaatsvinden zijn er geen belemmeringen in het kader van de Wet natuurbescherming wat betreft de (mogelijke) aanwezige huismus-, kerkuil-, vleermuis- en steenmarterverblijfplaats(en). Wel dienen de mitigerende maatregelen betreffende algemene broedvogels, vleermuizen (lichtverstoring), hazelworm en ringslang te worden opgevolgd. Indien deze maatregelen worden opgevolgd zijn er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming om het nieuwe woonhuis te realiseren.

De sloop van de gebouwen, welke in de volgende fase van het project staat gepland, zal mogelijk wel effect hebben op de in deze QuickScan beschreven beschermde soorten en verblijfplaatsen. Indien de volgende fase van het project wordt opgestart (de sloop) wordt geadviseerd om onderstaande onderzoeken en mitigerende maatregelen tijdig op te starten om daarmee vertraging in de werkzaamheden te voorkomen. Het nader onderzoek kan zo; óf de te verwachten beschermde soorten tijdig uitsluiten waardoor de werkzaamheden kunnen plaatsvinden, óf de te verwachten beschermde soorten aantonen waardoor tijdig een ontheffing kan worden aangevraagd (samen met de ontheffingsaanvraag voor de aangetroffen kerkuilverblijfplaats).

Indien de sloop van de gebouwen in de toekomst zal worden uitgevoerd, dient eerst nader onderzoek gedaan te worden naar jaarrond beschermde nesten van huismus, vleermuisverblijfplaatsen en steenmarterverblijfplaatsen. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er geen nesten van huismus, vleermuisverblijfplaatsen en/of steenmarterverblijfplaatsen aanwezig zijn, dan is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming wat betreft deze soorten. Indien een of meerdere van deze verblijfplaatsen wel worden aangetoond dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd te samen met een ontheffing voor het aantasten van de aangetroffen verblijfplaats van de kerkuil. Om ontheffingen voor bovengenoemde soorten te verkrijgen moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve nestgelegenheden en/of verblijfplaatsen in de omgeving. Tevens dienen mitigerende maatregelen te worden opgevolgd tijdens de sloopfase om negatieve effecten door de werkzaamheden op algemene broedvogels, hazelworm en ringslang te voorkomen.

Tot slot is de natuur onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen deze QuickScan en de daadwerkelijke sloop meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

Gorredijk, juli 2020
JM ecologie

Geraadpleegde bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2017. Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus
- NDFF Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 4 juni 2020.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Vleermuisprotocol 2013 & 2017, Netwerk Groene Bureaus (NGB).
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (red), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Bos, F.G., M.A. Bosveld, D.G. Groenendijk, C.A.M. Van Swaay & I. Wynhoff, 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming (Nederlandse Fauna 7). Vlinderstichting, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera) – Nederlandse Fauna 1. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- FLORON 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse flora. Stichting FLORON, Nijmegen.